

**ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น**
**The Academic Leadership Of School Administrators
Under The Secondary Educational Service Area Office Khon Kaen**

ปาริชาติ วงษ์ลา¹, พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร.²

Miss Parichat Wongla¹, Phrakrusutheejaritawattana, Asst.Prof.Dr.²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

Author for Correspondence: Email: parichatwongla0709@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 179 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) โดยเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ 1) ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.46$) 2) ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร ($\bar{X}=4.45$) 3) ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ($\bar{X}=4.43$) 4) ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}=4.40$) 5) ด้านใส่ใจในทิศและติดตามการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.40$)

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่มีเพศ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา

Received: 27/11/2565, Revised: 14/03/2566, Accepted: 17/03/2566

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the academic leadership of school administrators under the secondary educational service area office KhonKaen and 2) compare the level of the academic leadership of school administrators under the secondary educational service area office KhonKaen. The researcher collected the data from 179 administrators in the secondary educational service area office KhonKaen. The research instrument was questionnaire. Statistics for the analysis were percent, mean, standard deviation, T-test, and One-way analysis of variance.

The research findings were as follows;

1) The academic leadership of school administrators under the secondary educational service area office KhonKaen overall aspect was the high-level ($\bar{X}=4.43$). While considering in each aspect, it was found that the highest mean level was the enhancing the atmosphere of learning management ($\bar{X}=4.46$), Develop and increase knowledge of personnel ($\bar{X}=4.45$), Have the vision and realize the mission ($\bar{X}=4.43$), Enthusiasm for course development ($\bar{X}=4.40$) and Pay attention to supervision and follow up on learning management ($\bar{X}=4.40$)

2) The comparison of the academic leadership of school administrators under the secondary educational service area office KhonKaen classified by gender and administration experience. The Administrators who were different gender and administration experience, the academic leadership of school administrators were different with the statistical level 0.05.

Keywords: Leadership; Academic Leadership; Administrators

1. ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาคน และคนเป็นกำลังสำคัญของการพัฒนา ประเทศในทุกด้านทั้งในปัจจุบัน และอนาคต ดังนั้นการให้การศึกษาแก่ประชาชนในประเทศ จึง เป็นเรื่องที่รัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก แม้การศึกษาจะเป็นกระบวนการพัฒนาที่สำคัญแต่ ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเท่านั้น จึงจะเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและความ สามารถตลอดจนคุณลักษณะต่างๆของคนที่ จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539) กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้คนไทยทุกกลุ่มทุกวัยมีคุณภาพมีความพร้อมทั้งทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา มีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีความเป็นพลเมืองที่ดี ตระหนักและรู้คุณค่าของ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมที่ดีงาม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและตอบสนอง ต่อทิศทางการพัฒนาประเทศ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกในการพัฒนา ผู้เรียนให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดให้จัดขึ้นแล้วส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นแผนแม่บทการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม แนวการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำ สารของหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคม ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ พึงประสงค์เพื่อให้รู้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ในกระบวนการเรียนการสอนต้องยึดหลักผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางและจัดประสบการณ์สอดคล้อง เหมาะสมกับผู้เรียน โดยรัฐต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ ผู้เรียนที่ผ่านการศึกษาแต่ละระดับ ได้พัฒนาเต็มศักยภาพมีความสามารถและคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญคือ เป็นผู้มีสุขภาพดี ทางร่างกายและจิตใจ เป็นผู้ใฝ่รู้แสวงหาความรู้ เป็นผู้มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว เสียสละ และอดทน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ความเป็นประชาธิปไตย มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ดำรงชีวิตและเลือกประกอบอาชีพได้อย่างดี เหมาะสม และมีความสุข โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานทาง วัฒนธรรมไทย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การบริหารวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงาน วิชาการ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่ง เป็น จุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารการบริหาร วิชาการ ถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้ว เป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับ การปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงการเรียนการสอน และประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้เกิด

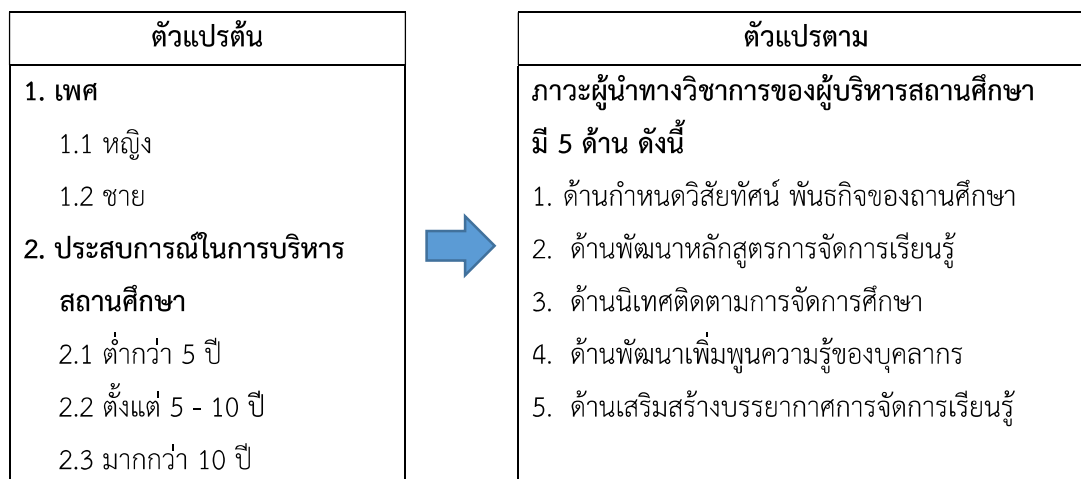
ประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2542) งานวิชาการที่ถือว่าเป็นงานหลักและสำคัญที่สุดของสถานศึกษา ที่จะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมของประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากงานวิชาการจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพทางการศึกษาและมาตรฐานโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะคล้ายส่วนที่เป็นร่างกายของคน หรือเด็กเป็นส่วนงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบ และเป็นงานที่เป็นหัวใจของโรงเรียน โดยมีหลักสูตรเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการ ที่ใช้กำกับการจัดระบบการทำงานของโรงเรียนและใช้กำกับกระบวนการดำเนินงานในส่วนต่างๆ ของโรงเรียนให้ตอบสนองและสนับสนุนการทำงานของโรงเรียน คือให้ผลผลิตที่มีคุณภาพให้ได้คนที่เป็นคนสมบูรณ์ งานวิชาการจึงกลายเป็นงานที่เป็นศูนย์กลางของโรงเรียน ครอบครัวโรงเรียนทั้งระบบ ดังนั้น โรงเรียนใดที่งานวิชาการก้าวหน้าโรงเรียนนั้นมักจะมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม และเป็นที่ยอมรับ ส่วนโรงเรียนใดงานวิชาการล้าหลังอ่อนด้อย โรงเรียนนั้นจะไม่เป็นที่นิยม ขาดศรัทธาและไม่เป็นที่ยอมรับ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2540)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษา โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ภารกิจด้านผู้เรียนเป็นภารกิจหลักที่สถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญที่สุด และเป็นภารกิจที่จะต้องจัดสรรเวลาบุคคล และทรัพยากรลงไปให้ได้มากที่สุด เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้ตามหมวด 4 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติส่วนงานอื่นๆ นอกนั้น ถือเป็นสนับสนุนไม่ใช่ภารกิจหลักของสถานศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษานั้นมุ่งไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียน (รุ่ง แก้วแดง, 2545)

ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพราะการบริหารงาน วิชาการเป็นงาน สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับ กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดที่สำคัญยิ่งถึงความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการแล้ว จะทำให้จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จต่อสถานศึกษา และที่สำคัญที่สุดคือ นักเรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักสำคัญในการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมและดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อนักเรียน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเพศ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 179 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสำรวจสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามชนิดปลายปิด โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความครอบคลุมของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00 มีเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.931 ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบที (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference) แล้วนำไปแปลผลเปรียบเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. ผลการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น สรุปผลการวิจัยดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 62.01 และเพศหญิง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 37.99

กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5-10 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 78.21 รองลงมาได้แก่ มากกว่า 10 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 19.56 และต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.23 ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

4.2.1 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี 5 ด้านได้แก่ ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร และด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ($X=4.46$) 2) ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร ($X=4.45$) 3) ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ($X=4.43$) 4) ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร ($X=4.40$) และ 5) ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ ($X=4.40$)

4.2.2 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=4.46$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71

4.2.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=4.45$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48

4.2.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=4.43$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43

4.2.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=4.40$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47

4.2.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านใฝ่ใจนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=4.40$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50

4.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

4.3.1 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มเป้าหมายที่เป็นอิสระกัน (Independent Samples t-test) โดยรวม พบว่า ค่า t-test = 3.353 และค่า Sig. = .001 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร และด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร และด้านใฝ่ใจนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน โดยเพศชายมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มากกว่าเพศหญิง

4.3.2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน พบว่าประสบการณ์ต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 5 ด้าน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Multiple comparison) โดยวิธี LSD (Fisher's Least Significant Difference Test) ทำการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังต่อไปนี้

4.3.2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ต่ำกว่า 5 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5 – 10 ปี 2) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มากกว่า 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5 – 10 ปี

4.3.2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะ

ผู้นำทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ต่ำกว่า 5 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5 – 10 ปี 2) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มากกว่า 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5 – 10 ปี

4.3.2.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ต่ำกว่า 5 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5 – 10 ปี 2) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มากกว่า 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5 – 10 ปี

4.3.2.4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ต่ำกว่า 5 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5 – 10 ปี 2) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มากกว่า 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5 – 10 ปี

4.3.2.5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มระดับประสบการณ์ต่างๆ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ คือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มากกว่า 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5 – 10 ปี

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น สามารถนำมาอภิปรายผลโดยจำแนกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน อันดับ 1 คือ ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร และด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ซึ่งมีการอภิปรายผลดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($X=4.43$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ให้ความสำคัญกับงานวิชาการ เป็นงานที่ สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการ ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่ง เป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และ ความสามารถของผู้บริหารการบริหารวิชาการ ถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้ว เป็นกระบวนการ บริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การ วางแผน การปรับปรุงการเรียนการสอน และประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ อมรรรัตน์ ใจหาญ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=4.43$) และเมื่อได้พิจารณารายด้านภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีดังนี้

5.1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับมาก ($X=4.46$) ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีการพัฒนา สถานศึกษาให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุง พัฒนาอาคารเรียนให้มีความพร้อม มีการปรับปรุงพัฒนาบริเวณสถานที่ของโรงเรียนให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม และจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ น้ำฝน รักษา กลาง (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยม เขต 1 และ 2. ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=4.46$)

5.1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร พบว่าอยู่ในระดับมาก ($X=4.45$) ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีการพัฒนาครูให้ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา พัฒนารูปแบบและส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ พัฒนา ครูให้มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาครูทุกคนให้ สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ สอดคล้องกับ กันยารัตน์ ศรีเนตร (2559) ได้ วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=4.45$)

5.1.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ พบว่าอยู่ในระดับมาก ($X=4.43$) ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีการกำหนดทิศทางจุดหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน การมองอนาคตขององค์กรที่จะต้องเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด การระบุขอบเขตการดำเนินงานขององค์กรในปัจจุบัน การกำหนดภารกิจหรือกรอบในการดำเนินงานขององค์กรที่ดี การมีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ขององค์กร มีความตั้งใจที่จะดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุภายในขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับ ไชยา ภาวะบุตร (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=4.43$)

5.1.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร พบว่าอยู่ในระดับมาก ($X=4.40$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการปฏิรูปการเรียนรู้และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สร้างความเข้าใจให้ครูผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม และนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น ทันสมัยกว่าเดิม สอดคล้องกับ จนิस्ता ประทัง (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=4.40$)

5.1.5 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับมาก ($X=4.40$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู กระบวนการทางวิชาการที่จะทำให้การศึกษามุ่งบรรลุตามปรัชญาและเป้าหมายอันพึงประสงค์ การช่วยเหลือแนะนำและให้คำปรึกษาหารือ เพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและพฤติกรรมการสอนได้ด้วยตนเอง จัดทำกิจกรรมและให้บริการกับผู้บริหารและครูทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการเรียนของนักเรียน ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามหลักสูตร สอดคล้องกับ สุขฤทัย จันทรทรงกรด (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=4.40$)

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว มีข้อเสนอแนะ 2 ประการคือ 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และ 2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 จากผลการศึกษาระดับการแสดงออกภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

6.1.1.1 ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูอาจารย์ที่เป็นผู้สอนในโรงเรียน ให้พัฒนาความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีระดับภาวะผู้นำทางวิชาการด้านใฝ่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ ในระดับมากเป็นอันดับสุดท้าย เนื่องจากขาดกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

6.1.1.2 ควรมีระบบการตรวจสอบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ แม้ว่าผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีระดับการแสดงออกภาวะผู้นำทางวิชาการ ในระดับมาก แต่โดยหลักการพัฒนาวิชาชีพเป็นกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน เพราะหากการแสดงผลด้อยลงจะได้หาแนวทางป้องกันได้

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความแตกต่างและครอบคลุม

6.2.2 ควรศึกษาวิจัยโปรแกรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นประโยชน์สำหรับนำมาใช้พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

6.2.3 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอื่นๆ

6.3 ข้อค้นพบจากการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน อันดับ 1 คือ ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร และด้านใฝ่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ เรียงตามระดับภาวะผู้นำทางวิชาการได้ ตามแผนภูมิ ดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพแผนภูมิสรุปข้อค้นพบจากการวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

7. บรรณานุกรม

- กันยารัตน์ ศรีเนตร. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จนิสตา ประทัง (2558) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2555). ภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- น้ำฝน รักษากลาง. (2553). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยม เขต 1 และ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, สำนักบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542). **ประสบการณ์ในการบริหารประชากร**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545) กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2545). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษา** ผู้บริหารการศึกษามืออาชีพ. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สุขฤทัย จันทรทรวงกรต (2558) **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539) **การนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2557**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อุทัย บุญประเสริฐ (2540). **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : เอส ดี เพรส.
- อมรรัตน์ ใจหาญ. (2556). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.